

Η Τέσου Μπάιλα συνομιλεί με τη Βούλα Παπατσιφλικιώτη

Επιμέλεια άρθρου [Κώστας Θερμογιάννης](#) | 14.07.2016 | [Συνεντεύξεις](#) |

[Βούλα Παπατσιφλικιώτη](#), [Τέσου Μπάιλα](#)

Μέσα από τις σελίδες των βιβλίων της ταξιδεύουμε στην ιστορία και τις παραδόσεις της χώρας μας!

Σας επέλεξε η γραφή ή την επιλέξατε; Με τι κόστος;

Δεν υπάρχει κανένα κόστος όταν ασχολείσαι με ό,τι αγαπάς και για μένα η συγγραφή είναι μια πολύ αγαπημένη διαδικασία ζωής. Ευλκρινά δε μπορώ να σκεφτώ ποιος επέλεξε ποιον, πάντως από τον καιρό που θυμάμαι τον εαυτό μου το βιβλίο ήταν πάντα μια εσωτερική ανάγκη φυγής και, ξέρετε, κάθε ανάγκη γεννάει το μονοπάτι της για όπου θέλει να φτάσει.

Τι σημαίνει «γράφω» για σας;

Σημαίνει κυρίως ελευθερία. Μια ελευθερία στο επίπεδο των αισθήσεων που μου επιτρέπει να εισχωρώ σε έναν κόσμο πιο αθώο, σε ένα ευρύτερο πεδίο αυτογνωσίας. Σημαίνει πως ενσωματώνω στη συνείδησή μου μια άλλη, νέα διάσταση των πραγμάτων και αυτή η ενσωμάτωση και η τελική της έκφραση στο λευκό χαρτί είναι αυτό που συνομιλεί με την ψυχή μου. Αυτό σημαίνει η γραφή για μένα.

Πιστεύετε ότι κάποιος γεννιέται ή γίνεται συγγραφέας;

Κάποιοι άνθρωποι γεννιούνται κυρίως αναγνώστες. Η αγάπη για την ανάγνωση είναι ένας ισχυρός παράγοντας που καλλιεργεί το όποιο ταλέντο, αν υπάρχει. Και αν έχουν κάποια αξία τα μαθήματα δημιουργικής γραφής αυτή δεν είναι ότι μαθαίνουν κάποιον να γράφει αλλά να διαβάζει καλύτερα. Εξασκεί την τέχνη της αναγνωστικής διαδικασίας και αυτό είναι πολύ σημαντικό, επειδή δημιουργεί τις νοητικές προϋποθέσεις για την κατανόηση της καλής, της μεγάλης λογοτεχνίας.

Μιλήστε μας για το τελευταίο σας βιβλίο.

Οι *Άγριες θάλασσες* είναι μια μυθιστορηματική μαρτυρία για την πορεία ενός ανθρώπου του καπετάνιου **Μιλτιάδη Χούμα** και τη δράση του κατά τον Β' Παγκόσμιο Πόλεμο, την ταραγμένη εκείνη εποχή που την Ιστορία την έγραφαν απλοί, καθημερινοί άνθρωποι, μέσα από παράτολμες πράξεις και μυστικές, αντιστασιακές οργανώσεις.

Μέσα στη δίνη του πολέμου, ο **Μιλτιάδης Χούμας** διέθεσε το καίκι του, την *Ευαγγελίστρια*, και όργωσε τις ελληνικές θάλασσες προκειμένου να βοηθήσει στη διαφυγή Άγγλων και Ελλήνων αγωνιστών, όταν, μετά τη Μάχη της Κρήτης τον Μάιο του 1941, πολλοί Έλληνες και Σύμμαχοι, αποκλεισμένοι στην κατεχόμενη Ελλάδα, προσπάθησαν να διαφύγουν με κάθε μέσο στη Μέση Ανατολή, για τη συνέχιση του αγώνα. Ο Μιλτιάδης ήταν ένας απλός νησιώτης που αναμετρήθηκε με τις προσωπικές του φιλοδοξίες, και τις απαρνήθηκε, για να αφιερωθεί στον αγώνα ενάντια στον ναζισμό και στις δυνάμεις του Άξονα που τον υπηρετούσαν, παραμερίζοντας τους φόβους του. Η αφήγηση δεν προσπαθεί αν αναδείξει έναν υπερήρωα αλλά έναν απλό άνθρωπο που η ζωή τον έστησε μπροστά από τις ευθύνες του και εκείνος δε δίστασε να τις αναλάβει.

Το βιβλίο είναι στηριγμένο σε μια ογκώδη βιβλιογραφία που μου παραχωρήθηκε από την οικογένεια του Μιλτιάδη Χούμα και σε απόρρητα έγγραφα και μαρτυρίες της εποχής που παρουσιάζονται για πρώτη φορά. Περιγράφει τη ζωή του ανθρώπου αυτού τα ταραγμένα εκείνα χρόνια, τη συγκλονιστική περιπέτεια του **Τζον Κέιπς**, του μοναδικού επιζήσαντα από το φοβερό ναυάγιο του υποβρυχίου *Περσεύς*. Ο Κέιπς κατάφερε να βγει στην επιφάνεια της θάλασσας από βάθος πενήντα δύο μέτρων, να κολυμπήσει μέσα στο

σκοτάδι και τα παγωμένα νερά για περίπου έξι ώρες και να φτάσει αποκαμωμένος στην ακτή της Κεφαλονιάς, για να παραμείνει εκεί για δεκαοκτώ μήνες προτού διαφύγει με τον Μιλτιάδη Χούμα και το καϊκι του, όπως επίσης και τη σχέση του με την Ελένη, τη μετέπειτα γυναίκα του και την αγάπη που μοιράστηκαν στα δύσκολα μεταπολεμικά χρόνια.

Σε όλη του την πορεία το βιβλίο ακολουθεί την ιστορική μνήμη και κυρίως καταγράφει την ανθρώπινη πλευρά αυτών των ανθρώπων που τόλμησαν να αφιερωθούν σε μια πατρίδα που ποτέ δεν τους χαρίστηκε.

Ποια μοίρα ελπίζετε για αυτό;

Οι «Αγριες θάλασσες» φωτίζουν μια σελίδα της Ελληνικής Ιστορίας που δε θα γραφτεί ποτέ σε κανένα σχολικό εγχειρίδιο. Μια Ιστορία που κινδυνεύει να περάσει στη λήθη, όπως πολλές άλλες. Αυτό που ονειρεύομαι λοιπόν είναι να γνωρίσει τους αναγνώστες με όλες αυτές τις απίθανες ιστορίες των απλών, καθημερινών ανθρώπων, που όταν η ζωή τους έφερε μπροστά σε τραγικά αδιέξοδα εκείνοι έκαναν συγκεκριμένες επιλογές που καθόρισαν το μέλλον αυτού του τόπου και κυρίως το ήθος του. Γι' αυτό το λόγο, θα ήθελα να φτάσει στον κόσμο και να αγαπηθεί.

Έχετε συγκινηθεί με ένα βιβλίο που έχετε διαβάσει;

Τα μεγάλα έργα συγκινούν τον αναγνώστη τους, με την έννοια πως κινητοποιούν την ευαισθησία του και τα συναισθήματά του. Συμβαίνει λοιπόν να νιώθω τις δονήσεις ενός κειμένου και ταυτόχρονα να απολαμβάνω την αφήγηση του. Ο συνδυασμός αυτών των δύο στοιχείων είναι που με συγκινεί. Ο αναπάντεχος τρόπος, με τον οποίο ξεπηδάει ένα νόημα, μια φιλοσοφική σκέψη, μια ιδέα μέσα από μια στρωτή, απλή αφηγηματική φόρμα. Είναι πολλά βιβλία με αυτά τα χαρακτηριστικά αλλά δυστυχώς όλο και λιγοστεύουν στις μέρες μας.

Ποια είναι η αγαπημένη σας φράση;

Μια φράση που έχω βάλει και ως μόντο στο βιβλίο μου «Το μυστικό ήταν η ζάχαρη», που κυκλοφορεί επίσης από τις εκδ. Ψυχογιός. Είναι μια φράση του **Οδυσσέα Ελύτη**: «Πιάσε το πρέπει από το ι και γδάρε το ίσαμε το π». Επειδή κρύβει μια ουσιαστική δύναμη ανατροπής πολλών κατεστημένων νοοτροπιών και επαναπροσδιορίζει μια μεγάλη εξεγερτική δύναμη που δεν είναι άλλη από την ίδια την ανθρωπιά.

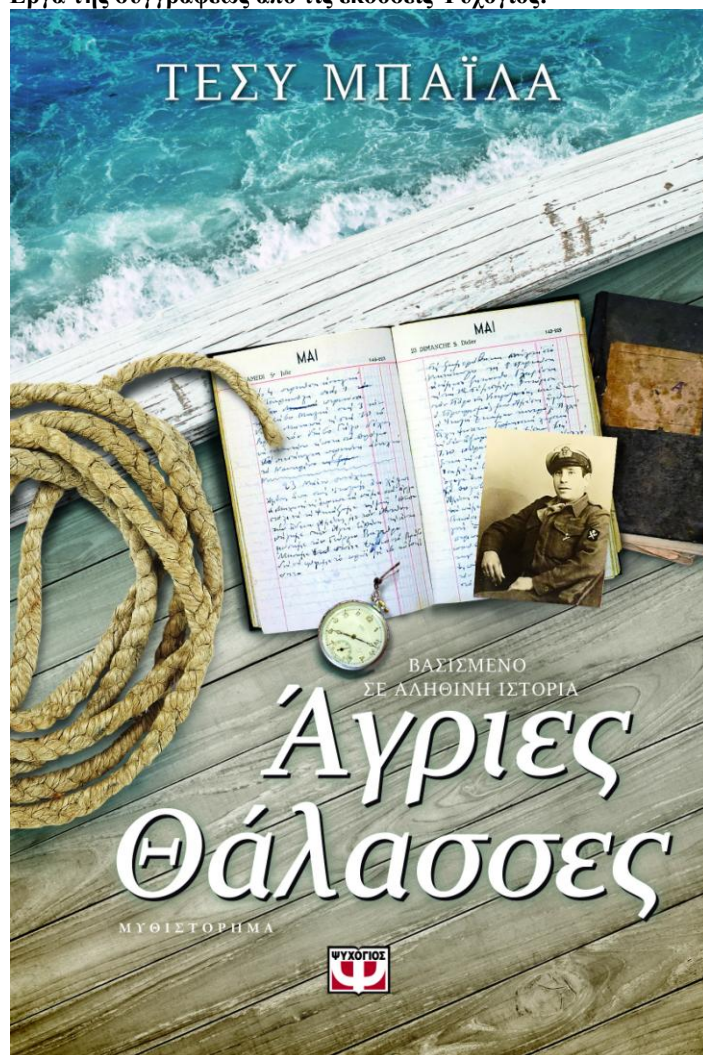
Για ποιο λόγο θα σταματούσατε να γράφετε;

Όταν νιώσω πως δεν έχω κάτι σημαντικό να πω, ότι νιώσω ότι η ανάγκη που είπαμε πριν υπάρχει πια, τότε πιστεύω πως θα σταματήσω. Για την ακρίβεια θα συνεχίσω να κάνω αυτό που κάνω πάντα, να διαβάζω καλά βιβλία.

—

γράφει η [Βούλα Παπατσιφλικιώτη](#)

Έργα της συγγραφέως από τις εκδόσεις Ψυχογιός:

ΑΓΡΙΕΣ ΘΑΛΑΣΣΕΣ

Στις άγριες θάλασσες της κατεχόμενης Ελλάδας υπάρχει ένα μυστικό ελευθερίας που το γνωρίζουν μόνο οι γενναίοι. Η «Ευαγγελίστρια», το καΐκι της διαφυγής, δε μεταφέρει ανθρώπους· μεταφέρει την ελπίδα της

εθνικής ξαστεριάς στην πιο σκοτεινή στιγμή της σύγχρονης Ιστορίας. Κατακτητές και πατριώτες, διώκτες και κυνηγημένοι, όλοι τους στρατευμένοι σ' έναν πόλεμο που θα κρίνει το μέλλον του κόσμου. Από τον ασυμβίβαστο καπετάν Μιλτιάδη Χούμα μέχρι την καρτερική Ελένη του, μικροί και μεγάλοι ήρωες στροβιλίζονται σ' ένα έπος που εκτυλίσσεται στην πανάρχαια θάλασσα του Ομήρου. Τι απέμεινε από αυτή τη φοβερή αντάρα; Μνήμες και βοές μέσα στον χρόνο αλλά και η ζωή αυτών των ανθρώπων, πλούσια σε ιδανικά, σε όνειρα, σε έρωτες και πάθη. Ζωή μοιρασμένη σε επεισόδια που θα αδυνατούσε να συλλάβει και η πιο τολμηρή φαντασία.

Μια μυθιστορηματική μαρτυρία για τότε που οι ψυχές ήταν φτιαγμένες από ακριβό μέταλλο τότε που την Ιστορία την έγραφαν οι απλοί άνθρωποι.

ΟΥΙΣΚΙ ΜΠΛΕ

Ο σύγχρονος Οδυσσέας ονομάζεται Μιχάλης, γιος της Βιργινίας και του καπετάν Βαγγέλη. Το οδοιπορικό του ξεκινά από το Πορτ Σάιντ και η ανάγκη τον φέρνει στη Σαντορίνη και στον Πειραιά των πρώτων μεταπολεμικών χρόνων.

Ακολουθώντας το όνειρο για μια καλύτερη ζωή, θα δοκιμαστεί στα ανθρακωρυχεία της πόλης Μαρσινέλ στο Βέλγιο και στις αποβάθρες του λιμανιού της Νέας Υόρκης, προτού αποδεχτεί αμετάκλητα τη θαλασσινή του μοίρα.

Θα αναζητήσει τη δική του Πηνελόπη στο πρόσωπο της Εριέττας, θα συνοδοιπορήσει με παράξενους συντρόφους όπως ο Αρτέμης και ο Αποστόλης, θα δει να ανοίγουν και να κλείνουν κύκλοι ζωής στη μεγάλη σκηνή του κόσμου.

Σ' αυτό το έπος της φτώχειας και του καθημερινού αγώνα πρωταγωνιστεί η ελληνική ψυχή ζυμωμένη με τη θάλασσα, στη θέα της οποίας ο απλός άνθρωπος βρίσκει ξανά τη δύναμη να ονειρεύεται.

Το *Ουίσκι μπλε* είναι μια μυθιστορηματική ματιά στον αιώνα που αφήσαμε πίσω μας, στις μικρές και μεγάλες στιγμές που συνθέτουν την οδύσσεια ενός Νεοέλληνα.

ΤΟ ΜΥΣΤΙΚΟ ΗΤΑΝ Η ΖΑΧΑΡΗ

Στην Κρήτη του Μεσοπολέμου μεγαλώνει η Κατίνα, σ' έναν κόσμο σκληρό αλλά αθώο. Η μοίρα της, ίδια με πολλών γυναικών της εποχής αυτής, θα την οδηγήσει στον μεταπολεμικό Πειραιά και στην ασφυκτική αγκαλιά του Θέμελη, ενός άντρα-γρίφου που ασκεί μια καταστροφική και ανεξήγητη γοητεία στις ψυχές των άλλων, παραμένοντας σκοτεινός και αντιπατικός ως το τέλος. Η ηρωίδα, ως άλλη Πηνελόπη, εγκλωβίζεται σ' έναν αδιέξοδο έρωτα, σ' ένα γάμο μαρτυρικό μ' ένα μοιραίο Οδυσσέα που κρύβει καλά τα δικά του μυστικά.

Από την προπολεμική Κρήτη στον Β' Παγκόσμιο Πόλεμο μέχρι τις προσφυγικές συνοικίες του Πειραιά, η ιστορία δεμένη με τα πέτρινα χρόνια της Ελλάδας, στροβιλίζεται γύρω από ένα ζευγάρι εκρηκτικό που βιώνει την καλοσύνη και τη σκληρότητα, την υπομονή και τον παραλογισμό, την αφοσίωση και τον αμοραλισμό.

Ένα μυθιστόρημα-καλειδοσκόπιο μιας δύσκολης εποχής, ποτισμένο με εικόνες, μυρωδιές και μνήμες...

Κατάγεται από τη Σαντορίνη, αλλά γεννήθηκε στον Πειραιά. Σπούδασε Ιστορία του Ελληνικού Πολιτισμού και Μετάφραση Λογοτεχνίας. Ασχολείται με τη φωτογραφία, και ατομικές εκθέσεις της έχουν φιλοξενηθεί στο Πανεπιστήμιο Gakugei της Ιαπωνίας, αλλά και στην Αθήνα. Είναι συντάκτρια του λογοτεχνικού περιοδικού Κλεψύδρα. Παράλληλα δημοσιεύει δοκίμια σε εφημερίδες και περιοδικά.